

5. ตัวอย่างดินที่เก็บในข้อ 4. อาจมีปริมาณมาก แบ่งส่วนไปวิเคราะห์เพียงครึ่งกิโลกรัมก็พอ วิธีการแบ่ง เกลี่ยตัวอย่างดิน แฟ้มให้เป็นรูปวงกลมแล้วแบ่งผ่ากลาง ออกเป็น 4 ส่วนเท่ากันเก็บดินมาเพียง 1 ส่วนหนักประมาณครึ่งกิโลกรัม ใส่ในถุงพลาสติกที่สะอาดพร้อมตัวอย่างแบบฟอร์มที่บันทึกรายละเอียดของตัวอย่างดินเรียบร้อยแล้ว ปิดปากถุงให้แน่นใส่ในกล่องกระดาษแข็งอีกชั้นหนึ่ง (ในกรณีที่ส่งแบบพัสดุไปรษณีย์) เพื่อส่งไปวิเคราะห์

จะส่งตัวอย่างดินไปวิเคราะห์ที่ไหน

ตัวอย่างดินที่เก็บมาเรียบร้อยแล้ว จะส่งไปวิเคราะห์ที่ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตโกลล์บ้านท่าน หรือส่งไปที่สำนักวิทยศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ตัวอย่างดินเมื่อวิเคราะห์เสร็จแล้ว จะส่งผลกลับไปให้พร้อมกับคำแนะนำวิธีการแก้ไขปรับปรุงดิน และการใช้ปุ๋ยกับพืชที่ต้องการปลูก

วิธีส่งตัวอย่างดิน

1. ส่งทางพัสดุไปรษณีย์
2. นำไปส่งด้วยตนเอง
3. ฝากหมอดินօาสาประจําหมู่บ้านส่ง
4. ฝากหมอดินส่ง(เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน)

บันทึกรายละเอียดตัวอย่างดิน

1. ชื่อผู้ส่งตัวอย่าง
ที่อยู่เลขที่ _____ หมู่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____
2. ตัวอย่างดินที่ _____ รหัสตัวอย่าง _____
สถานที่เก็บตัวอย่าง หมู่ _____ ตำบล _____ อำเภอ _____ จังหวัด _____ เนื้อที่ _____ ไร่
ลักษณะของพื้นที่ ที่ลุ่ม ที่ราบ
 ที่ลาดเท ที่สูงๆ ต่ำๆ ที่ภูเขา
เก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
3. เดย์ปลูกพืช _____ ผลผลิตต่อไร่
ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร _____ อัตรา _____
ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ _____ อัตรา _____
ใส่ปุ๋นครั้งสุดท้ายเมื่อ _____ เดือน _____ พ.ศ. _____
ชนิดปุ๋น _____ อัตรา _____
ใส่รากอิน _____ อัตรา _____
ปุ๋นหาที่เกิด _____
พืชที่ต้องการจะปลูก _____
ปุ๋นหน้าเพื่อการเกษตร _____
4. ปุ๋นหาเฉพาะที่ต้องการคำแนะนำ _____

เมื่อมีข้อสงสัย เกี่ยวกับวิธีการเก็บตัวอย่างดิน และวิธีปฏิบัติตามคำแนะนำ จากรายงานผลวิเคราะห์ดิน ท่านจะสอบถามได้จากหมอดินในพื้นที่ของท่าน หรือติดต่อไปยังสำนักวิทยศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กรุงเทพฯ ตามที่อยู่ข้างบน โทรศพท (02) 561-4179 หรือสายด่วน 1760 ต่อ 3120

เอกสารคำแนะนำ

การเก็บตัวอย่างดิน เพื่อวิเคราะห์ สำหรับการปลูกพืช

จัดทำโดย

สำนักวิทยศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน
กรมพัฒนาที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์สำหรับการปลูกพืช

จุดประสงค์ของการวิเคราะห์ดิน

เพื่อให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาของดินในแปลงปลูกพืช พร้อมกับคำแนะนำในการเก็บไข่ปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้ปูน ปรับปรุงดินกรด รวมทั้งการใช้วัสดุหรือสารปรับปรุงดินอย่างอื่น ตามความจำเป็นเพื่อให้การปลูกพืชได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น

การเก็บตัวอย่างดินที่ถูกต้อง

ตัวอย่างดินที่เก็บมาต้องเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของที่ดินแปลงนั้น ถ้าเก็บตัวอย่างดินไม่ถูกต้อง ผลกระทบวิเคราะห์จะไม่ตรงกับสมบัติของดิน คำแนะนำการใช้ปุ๋ยและการจัดการดินจะผิดพลาดทั้งหมด หลักสำคัญของการเก็บตัวอย่างดินมีดังต่อไปนี้

1. ควรเก็บหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว หรือก่อนเตรียมดินปลูกพืชครั้งต่อไป คำแนะนำจากผลกระทบวิเคราะห์ดินหลายอย่างจะต้องนำมาใช้ให้ทันในการเตรียมดินปลูกพืช เช่น การใส่ปูน การไถกลบอินทรีย์วัตถุ การใส่ปุ๋ยรองพื้น เป็นต้น จะลงมือเก็บตัวอย่างดินเมื่อใดนั้น จะต้องເຝີວເລົາ สำหรับการส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ ระยะเวลาทำงานของห้องปฏิบัติการ จนถึงการส่งผลลัพมาให้ รวมแล้วประมาณ 1-2 เดือน สำหรับการเก็บตัวอย่างดินเพื่อจะให้หน่วยวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่มาบริการให้นั้น จะต้องเก็บก่อนวันนัดหมาย 1-2 สัปดาห์ เพื่อให้ตัวอย่างดินแห้งจิ๊งจะวิเคราะห์ได้

2. พื้นที่ที่จะเก็บตัวอย่างดินไม่ควรเปลี่ยนและหรือมีน้ำท่วมซึ่งจะทำให้เข้าไปทำงานลำบาก แต่ถ้าแห้งเกินไปดินจะแข็ง ดินควรมีความชื้นเล็กน้อยจะทำให้ดูดและเก็บได้ยากขึ้น

3. ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยเป็นบ้าน หรือโรงเรือนเก่า จอมปลวก เก็บให้ห่างไกลจากบ้านเรือน อาคารที่อยู่อาศัย คอกสัตว์ และบริเวณจุดที่มีปุ๋ยตกค้างอยู่

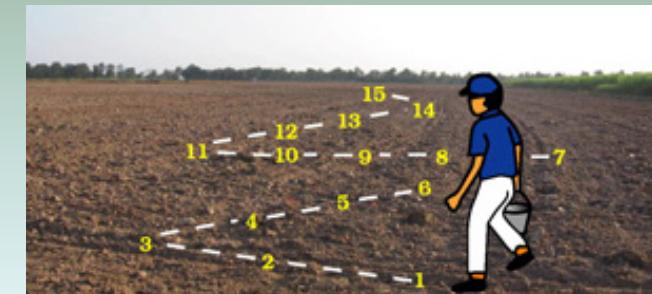
4. อุปกรณ์ที่เก็บตัวอย่างดินต้องสะอาด ไม่เป็นดินปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช หรือสารเคมีอื่นๆ

5. ต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างดินของแต่ละตัวอย่างตามแบบฟอร์ม “บันทึกรายละเอียดตัวอย่างดิน” ให้มากที่สุดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำการจัดการดินให้ถูกต้องที่สุด

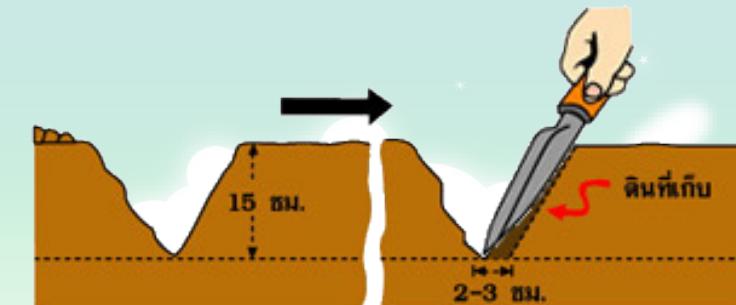
วิธีเก็บตัวอย่างดิน

1. เตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นได้แก่ เครื่องมือสำหรับขุดหรือเจาะเก็บดิน เช่น พลั่ว ขอบ และเสียม ส่วนภาชนะที่ใส่ดิน เช่น ถังพลาสติก กล่องกระดาษแข็ง กระบุง ผ้ายางหรือฝาพลาสติก และถุงพลาสติกสำหรับใส่ตัวอย่างดินส่งไปวิเคราะห์

2. ขนาดของแปลงที่จะเก็บตัวอย่างดินไม่จำเป็นต้องกว้างแค่นอนซึ่งอยู่กับความแตกต่างของพื้นที่ (ที่ราบ ที่ลุ่ม ที่ดินที่ลาดชัน เนื้อดิน สีดิน) ชนิดพืชที่ปลูกและการใช้ปุ๋ยหรือการใช้ปูนที่ผ่านมา แปลงปลูกพืชที่มีความแตกต่างดังกล่าว จะต้องแบ่งพื้นที่เป็นแปลงอย่างเก็บตัวอย่างแยกกันเป็นแปลงละตัวอย่าง พื้นที่ราบ เช่น นาข้าวขนาดไม่ควรเกิน 50 ไร่ พื้นที่ลาดชันขนาดแปลงละ 10-20 ไร่ พืชผักสวนครัว ไม่ต้องไม่ประดับ ขึ้นอยู่กับขนาดพื้นที่ที่ปลูก

3. ลุ่มเก็บตัวอย่างดิน ภาระจ่ายให้ครอปคลุมทั่วแต่ละแปลง ๆ ละ 15-20 จุดก่อนขุดดินจะต้องถางหญ้า gravid เศษพืช หรือวัสดุที่อยู่ผิวน้ำดินออกเสียก่อน (อย่าแซะหรือปาดหน้าดินออก) แล้วใช้ขอบ เสียมหรือพลั่ว ขุดหลุมเป็นรูป V ให้ลึกในแนวตั้งประมาณ 15 เซนติเมตร หรือในระดับชั้นโภหวาน (สำหรับพืชทุกชนิด ยกเว้นสนамห្មោះ) เก็บจากผิวดินลึก 5 เซนติเมตร และไม่ยืนตัวบนเก็บจากผิวดินลึก 30 เซนติเมตร) และแซะเศษดินด้านหนึ่ง เป็นแผ่นหนาประมาณ 2-3 เซนติเมตร จากปากหลุมถึงก้นหลุม ดินที่ได้นี้เป็นดินจาก 1 จุด ทำเช่นเดียวกันทั่วทุกจุด นำดินทุกจุดใส่รวมกันในถังพลาสติกหรือภาชนะที่เตรียมไว้

4. ดินที่เก็บมารวมกันในถังนี้ถือว่าเป็นตัวอย่างดินที่เป็นตัวแทนของที่ดินแปลงนั้น เนื่องจากดินมีความชื้นจึงต้องทำให้แห้งโดยเทดินในแต่ละถังลงบนแผ่นผ้าพลาสติกหรือผ้ายางแยกกัน ถังละแผ่นเกลี่ยดินผึ่งไว้ในที่ร่มจนแห้ง ดินที่เป็นก้อนให้ใช้มีทุบให้ละเอียดพอประมาณแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากันจนทั่ว